

— Ἄ! βέβαια, ἀπήντησα πειραγμένος, τί θὰ πῆ, ἡμεῖς οἱ ἄνδρες δὲν ἔχομεν οὔτε καρδιά οὔτε σπλάγγνα... Εἶνε τερατώδη αὐτὰ ποῦ λέγεις!... Καὶ ἐκίνουν ἐν ταραχῇ τὴν πυράγραν κρημνίζων τοὺς δαυλοὺς τῆς ἐστίας.

Ἐν τούτοις ἡ γυναῖκά μου ἔχει δίκαιον, ὡμολόγουν πρὸς ἑαυτὸν. Ὅταν παιδίον τι γενῶνται, ἡ μητρικὴ στοργὴ δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν πατρικὴν. Ἡ στοργὴ αὕτη εἶνε ἡδὴ ἀγάπη. Ἡ μήτηρ φαίνεται ὡς νὰ γνωρίζῃ πρὸ πολλοῦ τὸ ἀξιολάτρευτον ἐκεῖνο πλάσμα. Ἄμα ἐκβάλλῃ τὴν πρῶτην κραυγὴν αὐτοῦ νομίζεις ὅτι τὸ ἐπανευρίσκει. «Αὐτὸ εἶνε!» λέγει. Καὶ τὸ λαμβάνει ἄνευ ἀμηχανίας, εἰς τοὺς δύο δὲ περιβάλλοντας αὐτὸ βραχίονας τὸ παιδίον εὐρίσκει ἀνάλογον τῷ ἀναστήματι αὐτοῦ θέσιν καὶ ἀποκοιμᾶται εὐτυχῶς ἐν τῇ δι' αὐτὸ παρασκευασθείσῃ ταύτῃ φωλεῇ.

Ποῦ λοιπὸν ἐδιδάχθη ἡ μήτηρ τὴν μητρότητα; ποῦ ἐμαθήτευσε; Ὁ ἀνὴρ τούναντίον, ἅμα τῇ γεννήσῃ τοῦ παιδίου, αἰσθάνεται μεγάλην ταραχὴν. Ὁ πρῶτος κλαυθμηρισμὸς τοῦ μικροῦ ὄντος τὸν συγκινεῖ· ἀλλ' ἐν τῇ συγκινήσει ταύτῃ ἐνυπάρχει περισσότερα ἔκπληξις ἢ ἀγάπη. Ἡ στοργὴ αὐτοῦ δὲν ἐγεννήθη εἰσέτι. Ἡ καρδιά του ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐθισθῇ πρὸς τὸ νέον αἰσθημα.

Τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς διδάσκεται, τῆς μητρὸς ὁμῶς οὐχί.

Ἄν ὁ πατὴρ εἶνε ἠθικῶς ἀδέξιος ὅπως ἀγαπήσῃ τὸ νεογέννητον, ὁμολογητέον ὅτι εἶνε καὶ φυσικῶς ἀδέξιος ὅπως ἐκδηλώσῃ πρὸς αὐτὸ τὴν στοργὴν αὐτοῦ.

Τρέμων, γελῶν διαστρέφων τὸ σῶμα αὐτοῦ, μετὰ βάρους ἀγῶνος βασιτάζει τὸ ἐλαφρὸν ἐκεῖνο φορτίον. Φοβεῖται μὴ συντρίψῃ τὸ νήπιον, ὅπερ συναισθάνεται τοῦτο καὶ κραυγάζει δι' ὅλης τῆς δυνάμειος τῶν πνευμόνων αὐτοῦ. Καταβάλλει μείζονα δύναμιν ὁ ταλαίπωρος, ὅπως σηκώσῃ τὸ τέκνον τοῦ ὄσης θ' ἀπρητεῖτο ὅπως διαρρήξῃ θύραν. Ἄν τὸ ἀσπασθῇ, κεντᾶ αὐτὸ διὰ τοῦ γενείου· ἂν τὸ ἐγγίσῃ, οἱ χονδροῖ του δάκτυλοι τῷ προξενοῦν πόνον. Ὅμοιάζει μὲ ἄρκτον προσπαθοῦσαν νὰ βελονιάσῃ.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ πατὴρ πρέπει ν' ἀγαπήσῃ τὸ τέκνον του, νὰ αἰσθανθῇ κλίσει πρὸς τὸ νέον αὐτοῦ ἔργον, καὶ νὰ μὴ μείνῃ ὑπὲρ τὸ δέον ἄπειρος καὶ σκαιὸς ὡς νεοσύλληκτος.

Ἡ φύσις ἐπρονόησε περὶ τούτου καὶ ὁ πατὴρ προβιβάζεται ὀριστικῶς εἰς δεκανέα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τὸ νήπιον ψελλίσῃ τὰς πρώτας συλλαβὰς :

Ὅμολογητέον ὅτι εἶνε γλυκύτατον τὸ πρῶτον ἐκεῖνο τοῦ παιδίου ψέλλισμα, καὶ τὸ μπᾶ...μπᾶ... ὅπερ τὸ μικρὸν ψιθυρίζει κατ' ἀρχὰς εἶνε θαυμασιῶς ἐλλειλεγμένον ὅπως τὸν συγκινήσῃ. Δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ἡ πρώτη τοῦ ἀνθρώπου λέξις ἐκφράζει ἀκριβῶς τὸ βαθύτερον καὶ τρυφερότερον πάντων τῶν αἰσθημάτων;

Συγκινητικὸν ὁμοίως δὲν εἶνε ὅτι τὸ δυστυχὲς ὑπιοπνεύσκει μόνον του τὴν λέξιν ἧτις μέλλει ἐξάπαντος νὰ συγκινήσῃ ἐκεῖνον, οὐτινος ἔχει περισσότεραν ἀνάγκην : Ἡ λέξις ἐκεῖνη σημαίνει :

— « Εἶμαι ἰδικόν σου, ἀγάπα με, κάμε μου θέσιν εἰς τὴν καρδίαν σου, ἄνοιξέ μου τὴν ἀγκάλην σου· τὸ βλέπεις, δὲν ξεύρω ἀκόμη πολλὰ πράγματα· μόλις ἦλθα εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ σὲ συλλογίζομαι ἀπὸ τώρα, εἶμαι τῆς οἰκογενείας σου, θὰ τρώω εἰς τὸ τραπέζι σου, καὶ θὰ φέρω τὸ ὄνομά σου...μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ!»

Διὰ μιᾶς ἀνευρε τὴν θελκτικωτάτην τῶν κολακειῶν. Δίαν τεχνιέντως εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον.

Ἄ! τὸ ἀγγελάκι μου! μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ... Ἀκούω ἀκόμη τὴν δισταζούσαν μικρὰν φωνὴν του, βλέπω ἀκόμη τὰ δύο κοράλλινα χεῖλη του ἀνοιγόμενα καὶ κλειόμενα. Ἀπετελοῦμεν κύκλον περὶ αὐτὸ γονυπετεῖς ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸ ὕψος του. Τῷ ἔλεγον οἱ περὶ ἐμέ :

— Πάλι! Πάλι! 'πὲς μας ποῦ εἶνε ὁ μπαμπᾶς.

Καὶ αὐτὸ, πρὸς μεγίστην πάντων ἀγαλλίασιν μοὶ ἔτεινε τοὺς βραχίονας στρέφων συγγρόνως πρὸς ἐμὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐνηγαλίσθην θερμότεα αὐτὸ καὶ ἡσθάνθη ὅτι δύο δάκρυα μὲ ἡμπόδιζον νὰ ὀμιλήσω.

Ἄπο τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔγεινα πατὴρ.

K.

Ο ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ

τοῦ ἱατροῦ Φερρᾶν

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, ἐν μέσῳ ἐκτάκτου συνωθήσεως πλήθους, ὁ ἱατρός Βρουαρδέλ ἀνεκοίνωσε τὴν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ἔκθεσιν αὐτοῦ, ἐν ἣ ἀναγράφονται τὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς Ἰσπανίαν μετὰ δύο ἐτέρων ἱατρῶν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑπὸ τοῦ δόκτορος Φερρᾶν ἀνακαλυφθείσης μεθόδου πρὸς θεραπείαν τῆς χολέρας. Ὁ δόκτωρ Φερρᾶν ἠρνήθη νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τοὺς ἱατροὺς τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς τοὺς ἐν χρήσει παρ' αὐτῷ τρόπους πρὸς καλλιέργειαν τοῦ χολερικοῦ ἴου, καὶ συνήνεσε μὲν νὰ ἐξετάσωσι τὰς παρασκευὰς ταύτας ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, νὰ παρασταθῶσιν εἰς τοὺς ἐμβολιασμοὺς καὶ νὰ βεβαιωθῶσι περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἀλλὰ δίχως οὐδὲ σταγῶν ἐκ τοῦ παρασκευαζομένου ὑπ' αὐτοῦ ἴου νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἐργαστηρίου του. «Ἐὰν θέλετε νὰ γνωρί-

σπτε τὸν τρόπον τῆς θεραπείας μου, εἶπεν ὁ δόκτωρ Φερράν πρὸς τοὺς Γάλλους συναδέλφους του, εἶπέτε μου ὑπὸ τίνας ὄρους ὁ ὑπουργὸς ὑμῶν δέχεται νὰ γείνη κάτοχος τοῦ μυστικοῦ μου.»

Ὁ Ἴσπανὸς ἰατρὸς μεγάλα παράπονα ἐξήνεγκε κατὰ τῆς ἀχαριστίας καὶ τῶν καταδιώξεων τῆς κυβερνήσεως τοῦ τόπου του.

«Ἡμῖν διατεθειμένος, εἶπε, νὰ ἀποκαλύψω εἰς τὴν πατρίδα μου τὸ μυστικόν μου· ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν δικαιούμαι πλέον τοιαύτην θυσίαν, μετὰ τὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὰς περιφρονήσεις, ἃς ὑπέστην. Ἐὰν ἐφέροντο πρὸς ἐμέ, ὡς πρὸς τὸν Κῶν καὶ τὸν Παστέρ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, θὰ ἔπραττον ὡς ἐκεῖνοι, οἵτινες θαψιλῶς ἀντημείφθησαν καὶ ἐτιμήθησαν, ἐν ᾧ ἐγὼ ἐν Ἰσπανίᾳ δὲν εὔρον ἢ ἀδικίαν καὶ ἔχθραν.»

Τοὺς Γάλλους ἰατροὺς ἐδέξατο, ἐπὶ τίτλῳ συναδέλφων, ὁ Φερράν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, λίαν πτωχῶς διακεκοσμημένῳ, ἄνευ συσκευῶν καὶ ζώων πρὸς ἐκτέλεσιν πειραμάτων, καὶ μόνον περιέχοντι ἀνεπαρκῆ τινα ὄργανα. Ἐξέθηκε πρὸς αὐτοὺς ὅτι, τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου του περατωθέντος, δὲν ἀσχολεῖται σήμερον εἰ μὴ περὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ προφυλακτικοῦ ὑγροῦ καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐμβολιάσεων. Ἐνώπιον αὐτῶν ὁ δόκτωρ ἐμβολίασεν εἰκοσιν ἄτομα. Ἡ ἔνεσις γίνεται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, διὰ μιᾶς ἀμυγῆς· οἱ ἐμβολιαζόμενοι δὲν καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐμετῶν οὔτε ὑπὸ διαρροίας, οὐδ' ἐν τῷ αἵματι καὶ τοῖς ἀπορρίμμασιν αὐτῶν παρυσιάζονται νοσηρὰ φαινόμενα. Τὴν ἐπαύριον τοῦ ἐμβολιασμοῦ οἱ εἰκοσιν ἐμβολιασθέντες οὐδὲν σύμπτωμα νόσου παρουσιάζον. Πᾶν ὅ,τι δύναται τις θετικῶς νὰ εἶπῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῶν ἐμβολιάσεων, εἶνε ὅτι αὗται εἰσὶν ἀβλαβεῖς.

Ὁ Βρουαρδέλ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ προσεπάθησαν νὰ ἐξακριβώσωσι τὰ τοῦ προφυλακτικοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐμβολιάσεων. Συνεκέντρωσαν τὰς ἐρεῦνας τῶν ἐπὶ τῆς πόλεως Ἀλσίρας καὶ τῶν περιγύρων τῆς, ἀλλὰ προσέκρουσαν κατ' ἀνυπερβλήτων προσκομμάτων, ἕνεκα τοῦ ἀδυνάτου τῆς στατιστικῆς ἐν Ἰσπανίᾳ, ἔνθα ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν κατοίκων διαμένει ἄγνωστος. Ἡ Ἀλσίρα λέγεται ὅτι ἔχει 16,000 κατοίκους, ἀλλὰ πράγματι δὲν δύναται νὰ ἔχη ὀλιγωτέρους τῶν 23,000. Κατ' ἄ γενικῶς ὑπολογίζεται ἐν Ἀλσίρᾳ, μετὰ τῶν μὴ ἐμβολιασθέντων συνέβησαν 374 κρούσματα χολέρας καὶ 169 θάνατοι, ἐνῶ μετὰ τῶν ἐμβολιασθέντων 37 κρούσματα καὶ 7 θάνατοι. Ἀναφέρονται καὶ ἄλλαι πρὸς τούτοις στατιστικαί, ἀλλ' ὄχι περισσώτερον ἐξηκριβωμένα καὶ σημαίνουσαι.

Ἐν συνόλῳ, συμπεραίνει ὁ Βρουαρδέλ, δὲν ἀπεδείχθη ἐτι ἢ προφυλακτικὴ ἀξία τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ δόκτορος Φερράν. Ἐν τούτοις φρονοῦμεν ὅτι ἡ μέθοδος τῆς παρασκευῆς τοῦ

ιοῦ θέλει παραμείνει ὡς μία τῶν γονιμωτάτων ἀνακαλύψεων τοῦ αἰῶνος τούτου. Ἀλλὰ πρέπει ἐξ ἴσου νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν ὑπὲρ ταύτης πρόληψιν τῶν μὲν, καὶ τὴν πρὸς ταύτην ἀντιπάθειαν τῶν ἄλλων. Πρὶν ἢ μετενεχθῆ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁ καλλιεργηθεὶς ἴός, ἀναγκαῖον νὰ ἀχθῆ ἡ μέθοδος εἰς τὴν ἐντέλειαν καὶ νὰ μὴ ὑπάρχη πλέον οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τῶν δυνατῶν ἢ σταθερῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἔργου. Φρονοῦμεν ὅτι ὁ δόκτωρ Φερράν εἰσηλθε λίαν προῶρις εἰς τὸ πρακτικόν μέρος τῆς ἐνεργείας του.»

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Οὐρανία Χατζηδημητρίου.

Τᾶνθη καὶ τὰ τραγούδια, χαρούμενα στολίδια,
Ποῦ ζευγαρώνει ὁ κόσμος 'στὴν καθεμιὰ χαρὰ του,
Βαπτίζονται 'στὸ δάκρυ καὶ γίνονται τὰ ἴδια
Στολίδια τοῦ θανάτου.

Ἐγὼ, πῶχω γιὰ πάντα τῆς λύρας μου σκοπὸ
Τῆ νιότη με τὴ χάρι μαζὶ ἀδελφωμένη,
Καὶ πῶς 'μπορῶ τραγουδῆ θλιμμένο νὰ μὴν 'πῶ
'Σ τὴν κόρη ποῦ πεθαίνει;

Κοντὰ 'εὐ τὰ τόσα τᾶνθη, ποῦ σὲ νεκροστολίζου
Καὶ ξεψυχοῦν μαζὶ σου 'εὐ τοῦ τάφου σου τὸ χῶμα
Τὰ χεῖλη μου στολίδι δικό τους σοῦ χαρίζου
Κ' ἔνα τραγουδὶ ἀκόμα.

'Ἀλλοίμονο! ἂν 'μποροῦσε ὅποιον κανεὶς πονεῖ
Μὲ 'λίγα μοιρολόγια νὰ τὸν νεκρανασταίη,
'Ἀμέτηροι θὰ ἦταν 'εὐ τὸν κόσμο οἱ ζωντανοὶ
Καὶ 'λίγοι οἱ πεθαμένοι.

'Ἄν δὲν 'μπορῶ με λόγια γλυκὰ καὶ μαγεμμένα
Ζωὴ νὰ ξαναδώσω 'εὐ τὸ πεθαμένο σῶμα,
'Ἀκτινες νὰ χαρίσω 'εὐ τὰ μάτια τὰ σβυσμένα,
Κ' ἄνασασμὸ 'εὐ τὸ στόμα,

Ἡ λύπη μου ἄς πάρῃ τῆς μάννας τὴ φωνὴ
Καὶ 'σὰν παιδί, ποῦ τῶχουν με χὰδια ἀποκοιμίσῃ,
Τὸ θλιβερὸ τραγουδὶ ναννάρισμ' ἄς γενῆ
Γιὰ νὰ σε νανναρίσῃ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ὅταν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ του βάρθρου καταπέσῃ χαμαὶ ἀνδριάς, τότε μόλις βλέπει ὁ κόσμος πόσον μέγας ἦτο.... Ὅταν πέσωσιν οἱ κατέχοντες μεγάλα ἀξιώματα, τότε μόλις βλέπει ὁ κόσμος πόσον μεγαλύτεροι παρ' ὅ,τι ἦσαν ἐφαίνοντο.

Ἐπερβολικὸς φόγος διασαρτεῖ μόνον, ἀλλ' ἀνεπαρκὴς ἔπαινος παροργίζει.

Ἡ ἀδιαφορία εἶνε τὸ χάσμα τῆς καρδίας· δυσκόλως κρύπτεται καὶ εἶνε μεταδοτικὴ.